

Rašau žiniaraštį šviesuoliams. Štai mano mintys pirmajam žiniaraščiui. **Tai kol kas tik juodraštis** ir užrašai. Andrius Kulikauskas

Laiškai šviesuoliams 2021 m. Nr.1

Žiniaraštis apžvelgiantis šviesuolių pastangas asmeniškai bręsti, palaikyti kitų brandą ir telkti šviesuolių bendrystę.

Sveikinimas

Mieli šviesuoliai, kviečiu skaityti ir platinti šį pirmąjį mūsų žiniaraštį. Pradžioje rasite gyvų pasisakymų iš , kaip mokomės bręsti, juk tai geriausiai atspindi mūsų veiklą. Pridedu Raimundo Vaitkevičiaus sąrašą posakių apie brandą, kurį kviečiu papildyti, surūšiuoti, perdélioti, išnagrinėti, ir tokiu būdu išvelgti brandos dėsningumą. Seka mano įžanga apie žiniaraščio tikslus. Toliau mano straipsniai kaip ir kodėl patys bręstame, palaikome kitų brandą ir telkiame šviesuolių bendrystę. Galiausiai, laukiam jūsų laiškų šviesuoliams kitam numeriui.

Jus sveikinu malda. „Tešviečia ir jūsų šviesa žmonių akivaizdoje, kad jie matytų gerus jūsų darbus ir šlovintų jūsų Tėvą danguje.“

Redaktorius Andrius Kulikauskas, ms@ms.lt, +370 607 27 665, „Mes šviesuoliai“ <http://www.ms.lt>

Visuomenės turtas

"Laiškai šviesuoliams" turinys yra visuomenės turtas. Atsisakome autorinių teisių, kad galėtumėte jais laisvai naudotis, juos nevaržomai platinti, savo nuožiūra įvairiai pritaikyti.

Thomas Gajdosik.

Mano asmeninės brandos pavyzdys:

Įprotis skaityti „liturgines valandas“.

Mano tėtis namuose turėjo knygas su „Dievo tautos liturginėmis valandomis“ (brevijoriumi), tiek įprastą dvasininkų, tiek benediktinų versijas. Prieš eidami miegoti kartu meldavomės naktinę maldą: mano tėvai, mano brolis ir aš; bent jau kurį laiką.

Mėgindamas atgaminti nepamenu, kas mane sudomino, bet būdamas kokių 14 metų pradėjau skaityti įprastą šios maldos versiją, tam tikra prasme „pasisavindamas“ knygas. Įdomiausia buvo kasdieniai skaitiniai, paimti iš Senojo ar Naujojo Testamento, bet ne iš Evangelijų, ir tolesnis skaitymas, kuris kartais paaiškindavo tekstą, o kartais buvo paimtas iš ilgesnio dvasinio teksto. Šie skaitiniai kartojasi tik kas dveji metai, todėl pradžioje viskas buvo nauja. Taip pat jaučiau trauką reguliariai skaityti šias maldas dienos metu, skiriant kelias minutes net mokykloje per pietų pertrauką. Žvelgdamas atgal, manau, kad šis formuojantis įprotis skirti laiko skaitymui padėjo man augti tikėjime ne sąmoningai apsisprendus, o praktikuojant. Tai taip pat formavo mane ir padėjo geriau pažinti Raštus.

Peršoksiu kokius 12 metų; manau, kad įpročio formavimosi laikotarpis tęsėsi iki maždaug 20 metų. Baigęs studijas Austrijoje išvykau į postdoktorantūros studijas JAV. Atvykęs ten jaučiausi šiek tiek vienišas, tačiau maldos gyvenimas tuo metu man jau buvo stipri parama. Universiteto parapijoje sutikau savo būsimą žmoną ir liturginės valandos buvo mūsų atrasta bendra veikla, kuri padėjo mums suartėti ir įprasmino mūsų susitikimus. Tam tikra prasme bendra malda leido numanyti apie kitą asmenį, neišsiaiškinant konkrečių sričių. Tai padėjo susituokti per labai trumpą laiką, ty po 7 mėnesių bendros maldos.

Maždaug po metų mano žmona pareiškė, kad nebeskirs tiek daug laiko bendrai maldai, nes laikė kitus dalykus svarbesniais. Man tai buvo didelis smūgis, nes susvyravo daugelis mano numanytų supratimų. Aš taip pat savęs paklausti, ar turėčiau pats laikytis šios maldos, ar sekti savo žmonos pavyzdžiu?

Mąstydamas ir melddamasis, apmąstydamas savo gyvenimą ir bandydamas įsiklausyti į savo sąžinę, supratau, kad turėčiau išlaikyti maldos įprotį, nes tai tapo tvirta mano tikėjimo ir gyvenimo atrama. Tačiau santuoka šiuo atžvilgiu atrodė šiek tiek suskaidyta. Tada persikėlėme atgal į Europą ir konkrečiau į Lietuvą, kur galėjome apsisototi, nes pakankamai greitai susiradau darbą.

Lietuvoje pamažu mes, kaip šeima, prisijungėme prie įvairių grupių, viena iš jų - „Focolare“ judėjimo draugai. Viename iš didesnių fokoliarų susitikimų su pasidalinau savo sunkumu dėl žmonos apsisprendimo dėl bendros maldos ir savo sprendimo toliau melstis valandų liturgiją. Kadangi fokoliarai labai pabrėžia vienybę, aš taip pat skelbiau, kad ir mūsų šeimoje turi būti vienybė.

Ką supratau po susitikimo: buvau teisingas apie vienybę ir apie savo sunkumus. Tačiau problema buvo ne mano žmonos sprendimas, bet mano laikymasis prielaidos, kad malda yra svarbesnė. Šiame susitikime išmokau, kad meilė mano žmonai yra svarbesnė ir aš negaliu už ją nuspręsti, bet aš turiu leisti jai priimti savo sprendimą. Šis augimas man padėjo labiau gerbti kito žmogaus laisvę. Maniau, kad jau buvau supratęs šią asmeninės laisvės sampratą, tačiau mano jausmai ir elgesys bylojo ką kita.

Mano asmeninė branda tuo metu įvyko ne dalyvaujant susitikime ar apmąstant savo supratimą, bet gyvenant nepatogioje situacijoje ir vis tiek laikantis to, kas, mano manymu, buvo teisinga, vis tiek bandant mylėti. Tik supratimas vėliau buvo paskatintas permąstymo apie susitikimą.

Lygiagrečiai valandų liturgijai taip pat buvo potraukis į Mišias. Bandytas dalyvauti Mišiose dažniau nei sekmadieniais prasidėjo anksčiau, tačiau dėl to nekilo nesutarimų, kaip dėl valandų tarnybos. Ką aš suprantu dabar, perskaitęs Martino Schleske knygą „Der Klang“, tiek malda, tiekėjimas į Mišias yra asmeniniai Šventosios Dvasios įkvėpimai. Esu jiems labai dėkingas, jie man labai padeda, tačiau niekieno, nei žmonos, nei vaikų, negaliu priversti priimti šios išvalgos, kad abu yra naudingi. Dievas turi savo planą visiems; šis planas yra skirtingas visiems, net kai bažnyčia gali suformuluoti, kas būtų gerai, kas būtų naudinga. Tačiau gebėjimas priimti patarimus asmeniškai nėra skirtas visiems.

Šia prasme Andriaus kvietimas parašyti apie brandos patirtį taip pat yra Šventosios Dvasios kvietimas laisvai duoti tai, ką gavau. Visa mano branda labiau sutikimas su Dievo veikimu nei mano paties nuopelnas. Tačiau šis sutikimas kartais būna labai sunkus, nes mano paties (dažniausiai nuodėmingas) elgesys priešinosi brandai. Ir kaip galiu pasakyti, kad elgesys yra nuodėmingas? Vėlgi, sekant Martino Schleske išvalgomis, nuodėminga yra tai, kas mane laiko įkalintą, kad negalėčiau laisvai pasirinkti, ką noriu daryti. Iš šio įkalinimo mane išlaisvino Jėzus. Tam tikra prasme tai paaiškina daugelio bendruomenių raginimą atgailauti, priimti savo nuodėmingumą, būti išgelbėtam / išlaisvintam Jėzaus. Išsilaisvinimo iš nuodėmės patirtis gali sudaryti tikėjimo bendruomenę. Galbūt pasidalijimas savo patirtimi ir paaiškinimas, kaip suprantu, gali padėti formuoti bendruomenę, kurią aš tada matyčiau kaip Kristaus kūno dalį.

Raimundo Vaitkevičiaus surinkti posakiai apie brandą

- Tikrasis žmogaus turtas yra jo vidinė vertė. *Omnia mea mecum porto*. Graikų filosofas Biantas.
- Patyrimas – geriausias mokytojas.
- Skaitymas padaro žmogų visapusišku, išbaigtu, bendravimas pasiruošusiu, rašymas tiksliau. *Reading maketh a full man, conference a ready man, and writing an exact man*. F. Bacon.
- Menas būti išmintingam – tai žinoti, į ką nereikia kreipti dėmesio. V. Džeimsas.
- Gerais norais pragaras grįstas. Iš Vytauto Karaliaus „Sizifas be akmens“.
- Daug kas turi dorumo skeletą, bet neturi raumenų. Iš Vytauto Karaliaus „Sizifas be akmens“.
- Bet kuris tavo poelgis lieka tavyje ir yra žinomas bent vienam žmogui – tau pačiam.
- Viešpatavimas valandėlei yra viešpatavimas gyvenimui. J.V.Gètė.
- Pasėsi poelgį, pjausi įprotį. Pasėsi įprotį, pjausi charakterį. *Sow an act, and you reap a habit. Sow a habit and you reap a character. Sow a character, and you reap a destiny*. Priskiriamas William Thackeray ir kitiems autoriams. Pirminis šaltinis neaiškus.
- Likimo skriauda yra Dvasios egzaminas. *Обида судьбы есть экзамен Духа* (В.Леви).
- Sunkiausias kelias yra tas, kuris veda į viršų.
- Žmogus atsiskleidžia, yra „išmatuojamas“, kai susiduria su kliūtimi. *L'homme se découvre, quand il se mesure avec l'obstacle*. Antoine de Saint-Exupery.
- Kas nemato savo trūkumų ir klaidų, tas nieko nepasieks.
- Geriau klaidą ar trūkumą pastebėti pačiam, nei laukti kol kas pasakys. O gali ir nepasakyti.
- Dvasinis augimas – laikas nuo laiko sumažėti. Iš Vytauto Karaliaus „Sizifas be akmens“.
- Išsilaisvinimas nuo darbo yra nusikaltimas. Levas Tolstojus.
- Dykinėjimas – visų ydų motina. P. Holbachas.
- Nėra žmogaus, kuris būtų toks geras, kad negalėtų būti geresnis.
- Kiekvienas žmogus kuo nors už tave pranašesnis.
- Kas yra piktžolė? Augalas, kurio privalumai dar neatrasti. *What is a weed? A plant whose virtues have not yet been discovered*. Ralph Waldo Emerson.
- Aš niekada nesutikau žmogaus, kuris būtų toks kvailas, kad iš jo nieko nebūtų galima išmokti. *I never met a man so stupid I could not learn something from him*. ~ Galileo Galilei.
- Jei nori būti išmintingas, išmok protingai klausti, atidžiai klausytis, ramiai atsakinėti ir nustoti kalbėti, kai nėra ką daugiau pasakyti. Johann Caspar Lavater. *Хочешь быть умным, научись разумно спрашивать, внимательно слушать, спокойно отвечать и переставать говорить, когда нечего больше сказать*. И. Лафатер.
- Kai nustoji mokytis, pradedi mirti. *Once you stop learning, you start dying*. Albert Einstein.
- Susikurk savo Bibliją. Išsirink ir susirašyk visus žodžius ir sakinius, kurie visuose tavo skaitymuose buvo tau kaip trimito garsas. *Make your own Bible. Select and collect all the words and sentences that in all your readings have been to you like the blast of a trumpet*. – Ralph Waldo Emerson.
- Esame atsakingi ne tik už tai, ką mes darome, bet ir už tai, ko mes nedarome. *It is not only for what we do that we are held responsible, but also for what we do not do*. ~ Molière.

Tai pavyzdys kaip rinkti ir kaupti mintis, tiek savo, tiek kitų. Jų pagrindu galima sudaryti žaidimą, išsikirpti korteles. Ir kviečiu juos dėlioti, tirti ir panašiai.

Šviesuolių keliu einantiems

Pristatau jums pirmąją žiniaraštį, kuriuo drįstu kviesti jus kartu su mumis plėtoti šviesuolių bendrystę. Šioje bendrystėje, galim manyti, jau dalyvaujate, nes jinais yra visur kur tik bendraujama su tikslu palaikyti savo ir kitų brandą. „Laiškų šviesuoliams“ tikslas yra pirmiausiai suteikti galimybę mums, rašytojams, brandinti save. Susikaupiame, atrenkame išmintį, tai kas mūsų manymu gyvenime svarbiausia. Išsakome ją sau patiems ir tuo pačiu jums, išmintimi besidomintiems ir mūsų brandą palaikantiems. Antras tikslas yra padrašinti, palaikyti ir įkvėpti kiekvieną paskirą šviesuolį, kuris dažnai su pagrindu jaučiasi nereikalingas, nesuprastas, neišgirstas, atstumtas, vienišas. Trečias tikslas yra mums susipažinti, taip kad skaitytojai taptų rašytojais ir rašytojai – skaitytojais. Išmoksime kartu gyventi klausimais, juos gvildinti mokslinė bendrija. Šviesuolių bendrystėje kiekvienas savaip įsijaučiame ir atsitokėjame, tad Dvasia plazdena mūsų tarpe, mus supa ir derina gyvenimo tiesa, kiekvienas vis drąsiau bręsta, gyvename amžina branda.

Ši veikla išplaukia iš mano vaikystės užmojo viską žinoti ir tą žinojimą gražiai taikyti. Praėjus penkiasdešimt metų, prieinu prie išvados, kad išminties tikslas yra telkti šviesuolių bendrystę, kurioje kiekviena asmenybė laisvai, gražiai, pilnai ir amžinai atsiskleis, taip kad galutinė Dievo pilnatvė reikštųsi mumis. Žiniaraščiu telkiu norinčius bendromis jėgomis puoselėti šią bendrystę ar tiesiog draugystę. Lietuvių kalbos žodžiu „bendryste“ išreiškiu tarptautinį žodį „kultūra“ ir dargi pabrėžiu, kad bendromis jėgomis tveriamė bendrą pasaulį, kurio tiesos prieinamos ir apčiuopiamos bendra pasaulėžiūra, bendra sąvokų kalba, bendra dorovė, nors jas be abejo papildys, praturtins ir plėtos įkvėpanti įvairovė asmeniškų požiūrių, tarmių, laikysenų. Tiesiog palaikome vienas kito pastangas liudyti ir išryškinti, kas yra šviesu ir kas tamsu, ir tai išreikšti savo neišbaigtais gyvenimais. Šio pasaulio kasdienybėje gyvename ne šiaip, o asmeniškai einame link tos bendrystės, ieškome su kuo apie tą kelią susikalbėti, ir imamės tą bendrą pasaulį kurti jau čia ir dabar.

Žiniaraštyje vystau šviesuolių mokslo užuomazgą. Šiame numeryje rasite mano pastangas apžvelgti kodėl bręstame, kaip bręstame, kokiais bręstame ir kokios galimybės kartu bręsti. Tuo tarpu tai tiesiog mano asmeninės išvados. Ateityje tikiu pristatyti įvairius tyrimus kuriais grindžiu, tikrinu ar plėtoju šias mintis, kaip aš ir kiti bręstame. Svarbiausia yra išmokti šiuos gyvenimo klausimus tirti kartu su kitais, išjudinti mokslinę bendriją. Džiaugiuosi, kad šiame numeryje sutiko pasidalinti savo įžvalgomis. Galim dėl visko galutinai nesutarti, svarbu kad atsiveriamė, pažvelgiame iš įvairiausių kampų, pasidaliname išmintimi, kaupiame patirties duomenis, bandome susikalbėti, tveriamė bendrą sąvokų kalbą. Rašymu parodote, kad atvirai dalyvaujate šviesuolių judėjime, nors jam priklauso visi, kurie tuo gyvena. Tikiu atsiliėpsite, nuoširdžiai ir geranoriškai parašysite kaip palaikote savo ir kitų brandą, paskatinsite ir kitus sudalyvauti. Laukiame pasisakymų iš ko įvairiausių patirčių turinčių žmonių. Kol kas rašo vien tik vyrai, tad ypatingai kviečiu moteris, nes be jų pusiau akli vaikščiojame.

Visas žiniaraščio turinys yra visuomenės turtas, tai yra, atsisakome autorinių teisių, kad visi galėtų savo nuožiūra juo laisvai naudotis, dalintis, pagal reikalą perkurti. Autoriai pasirašo savo tikrais vardais nes veikiame atvirai ir atsakingai.

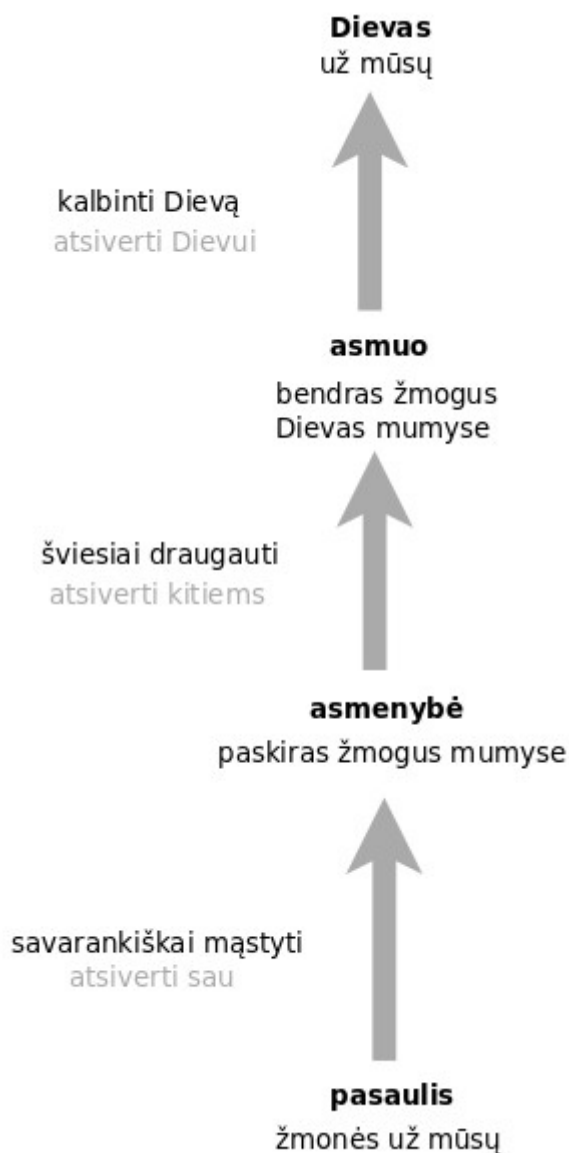
Žiniaraštį lydės priedai. Kartu su šiuo pirmuoju numeriu rasite mūsų veiklos apžvalgą viename puslapyje „Šviesuolių atmintinė“. Joje yra 12 klausimų padedančių šviesuoliams save prisistatyti sau ir kitiems. Taip pat priede skelbsime numatytas sueigas, kurias rengsime įvairiose vietovėse bei vaizdo ryšio priemonėmis. Žiniaraštis atspindi mūsų bendrystės vaikišką ūgį, visgi jį rašome su viltimi, kad turės išliekamąją vertę. Redaktorius Andrius Kulikauskas

Kaip pačiam bręsti?

Kasdien savęs užklauskime, „Kaip man pačiam bręsti?“

Visa šviesuolių veikla išplaukia iš šio klausimo. Kvieskime save amžinai bręsti, rūpintis savo branda, brandinti save. Tai juk meilė sau, kurios pagrindu galim mylėti kitus ir netgi Dievą, mus mylintį labiau negu mes patys save.

Mūsų nusiteikimas, mūsų noras, mūsų pasirinkimas, mūsų pastangos brandintis yra mūsų brandos sėklos. Renkamės amžinai bręsti, tad amžinai gyventi jau čia ir dabar. Mūsų ryžtas bręsti yra sveikas, teisingas pagrindas čia ir dabar bendrauti su kitais, kartu bręsti, palaikyti vienas kito brandą, telkti bendrystę.

Kaip galim bręsti čia ir dabar?

Įpraskime savarankiškai mąstyti. Gyvenimas pilnas tokių galimybių - laukiame eilėje, dirbame nesudėtingus darbus, esame kitų vedami ar vežami, valgome, bandome užmigti, netgi kai klausomės kitų - visur galime puoselėti savo mintis. Įsidėmėkime įsimintinas mintis, užsirašykime jas, tad nešiokimės su savimi popiergalį ir tušinuką. Įsiminkime prasmingus klausimus, nuolatos prie jų grįžkime, visapusiškai gvildenkime. Mintis perrašykime į sąsiuvinį, jas lyginkime, rūšiuokime, dėliokime. Jas taikykime, įgyvendinkime. Bandykime visas aprėpti, pažinkime save. Galim pasimokyti iš kitų ir paklusti jiems bet bandykim sau pagrįsti savo pasirinkimus. Atsiveria laisvė ne šiaip pasiduoti pasauliui, o verčiau puoselėti savo asmenybę, tokią kokią brangintumėme. Vis labiau branginame laiką, vis kūrybingiau jį panaudojame. Suabejojame esamu gyvenimu, išvelgiame galimybes elgtis kitaip, branginti save ir kitus, gyventi dorai.

Susiraskime šviesių, mus ugdančių ir įkvėpiančių draugų. Supraskime kaip mus veikia aplinka. Mes patys galime per aplinką įtakoti save. Kartais galim rinktis su kuo bendrauti. Atsisakykime tuščiai bendrauti. Verčiau turėkime su savimi knygą ar netgi šventą raštą. Draugaukim su visų laikų ir šalių išminčiais, priimkim ir apmąstykim jų mintis. Išmokim patys prasmingai užsiimti, atpažinkime ir lavinkime savo sugebėjimus, ugdykime savo valią, ir būsim pasirėngę su kitais užsiimti kūryba. O su kitais visada galim rinktis bendrauti turiningai, tai yra, į juos sutelkti dėmesį, juos išklaudyti ir suprasti, lavinti savo atjautą, savo širdį, susipažinti su gyvenimu. Dalinkimės savo dvasios tyrimais, atsiverkime kitam tarsi kalbėtumėmes su savimi, tarsi būtumėme tas pats asmuo. Vertinkim galimybes padėti kitiems ir tiesiog daryti gerą, kad ir surinkti pasitaikusių šiukšlę ir ją paskui išmesti. Labiau vertinkime save ne kaip paskirą asmenybę, kuria išsiskiriame nuo kitų, o kaip asmenį, visuose glūdintį ir visiems bendrą žmogų, kuris tiesiog daro gerus darbus, kuriuos kiekvienas galėtų padaryti.

Kalbinkime Dievą. Vieni išvelgia Dievą vos ne visur, kiti jo kaip ir niekur neišvelgia. Tačiau visiems trokštantiems bręsti tenka nesitenkinti esama tvarka, suabejoti savimi ir pasauliu, pažvelgti naujai, tad savo požiūriu išėiti už savęs, esamą tvarką pranokti. Dievas gali būti ar nebūti bet jo požiūris yra šviesuoliui be galo prasmingas. Aukštesnis požiūris reikalingas save pranokti. Juo mylime priešą kurio nemylime. Juo pasitikriname ar nesielgiame savanaudiškai, kas itin opu kada rūpinamės kitų branda. Brandus šviesuolis pažįsta save ir savo kertinę vertybę, pajunta ir įvardija savo gyvenimo tikslą, kuriuo atskleidžia savo dvasinę prigimtį, pranoksta įprastą gyvenimą, kartu suvokia, kad už jo paties ir šio pasaulio yra dar kažkas daugiau. Jis toliau įpranta gyventi klausimais, tad nežinojimu. Užtat jis pažįsta savo vaizduotės ir proto ribas, suvokia savo ribotumą, ne šiaip kaip asmenybės, o kaip doro žmogaus, asmens. Savo ribų pagrindu ieškome Dievo, jį kalbiname ir jaukiname, jam atviraujame ir jo klausomės, ką jis mums pasakys. Skiriame, kada jisai mums kalba ir kada nekalba, kada turime ryšį su juo ir kada jo neturime. Ieškom Dievo, galinčio mus brandinti labiau nei mes patys save. Įsivaizduojame jo veiklą ir bandom įsijungti. Kaip mūsų tyrimai palaiko jojo nuoširdų tyrimą, ar iš viso Dievas būtinas, ar jisai būtų jeigu jo nebūtų, ar jisai mumis kiekvieną pasieks, ar mes išmoksime vienas kitą labiau mylėti? Prasminga paklusti būtent tokiam Dievui, kaskart gražinti jam savo laisvę ir atsakomybę, kurias jis mums dovanojo ir vis naujai dovanoja, taip kad amžinai bręstame, amžinai gyvename, amžinai plėtojame šviesuolių bendrystę, nesiribojančią šiuo pasauliu.

Bręstame savo pasirinkimais. Mums rūpi ne šiaip gyventi pasaulyje, o puoselėti savo asmenybę. Mes tikime, kad svarbiau už visas paskiras asmenybes yra kiekviename iš mūsų glūdintis bendras žmogus, darantis gerus darbus, kuriuos kiekvienas galėtų padaryti. Mes paklūstame tam Dievui, kuris mus myli ir brandina labiau nei mes patys įstengiame.